

ШўМ-ЧОН ИЗОЛЫК

МАРИЙ ПРАВОСЛАВНЫЙ ЖУРНАЛ 1-ше (129) №, 2024 ий январь

Йошкар-Ола ден Марий Элын Высокопреосвященнейший митрополитше Иоаннын благословитлымыже почеш

ЙОШКАР-ОЛА ДЕН МАРИЙ ЭЛЫН МИТРОПОЛИТШЕ ИОАННЫН РУШ ПРАВОСЛАВНЫЙ ЧЕРКЫН ЎШАНЛЕ ШОЧШЫЖО-ВЛАКЛАН РОШТО САЛАМЛЫМАШЫЖЕ

Порылыкын кугу тайныже - мемнан
чоннам Утарыше Юмо мландымбаке
кап дене толын!

Утарышын шочмыж нерген увер тачысе святой йўдым уло айдеме тукымым помыжалтара да чыла егын пўрымашыжым вашталтыме нерген шарнаш ўжеш. Вифлеем олесе курыкпомышто тунам азан шортмо йўкшө шоктен. Тўняшке толшо ты йоча Юмын Эрге да Айдеме Эрге лийын, Шке шочмыж дене Юмын поро кумылжым увертарен. Тудын шочмыжо пич омо дене малыше калыклан у илышын ўжаражым конден. Юмын эрыкшым палаш кумылангше шўман ег-влаклан каваште «чын тайным почшо» у шўдыр волгалтын. Тудын чолгыжмыж почеш каяш манын, Персий кундемысе мудреч-влак корныш тарваненыт.

Иудей ир мландыште суксо-влак йывыртен муреныт: «Юмылан кўшнө чап лийже! Мландымбалне тыныслык, ег-влак дене Юмын поро кумылжо!» Тунамсе священный йўдым малыде эртарыше кўтүчө-влак мурымо йўкым колыныт да Юмын чапшым ужаш вашкеныт. Курыкпомышысо вольык шерчаште кийыше Азам ужын, кўшыч волгалтарыме духовный шинча дене нуно кугу тайне шукталтмым умыленыт. Шерча гыч ўмбагышт ны сўретлен ончыкташ, ны каласен мошташ лийдыме Тўналтышдыме Юмо тўслен ончен.

Умбагыже - 2-шо лаштыкыште



Азан молан толмыжым уш дене веле огыл, шўм дене аклыза. Айдеме Эрге семын Тудо мландымбалысе илышым илен да калыклан утаралтмаш корным ончыктен, Юмын Эрге семын Тудо кызытат мыланна чылажымат шукташ куатым пуа.

Господь дене ушнымаште кугун пагалыме ача, шерге иза-шольо ден ака-шўжар-шамыч! Христос Шочмо чапле пайрем дене чылададат уло чон дене саламлем! Юмын кугу Уш-акылже мом шонен пыштен – тидын ончылно вуйнам йоча проталык да ўшан дене савена. Христосын шерчаж деке шкенан лушкыдо ўшанымашна дене лишемына гынат, ончыкылык корно кеч-мыняр кужу да неле лийже – Утарыше почеш каяш ямде лийына.

Христосын Шочмыжо,
2023/2024 ий,
Йошкар-Ола

Христос Шочмо лўмеш
Тропарь, 4-ше сем

Мемнан Христос Юмына, Тыйын шочмет дене калыклан чын палымаш волгалтын: шўдырым палыше-шамыч кече лекмаш могыр гыч кўшычын пален, шўдыр дене Тыланет, чынын Кечылан, тунам кумалаш тунемынит. Тау Тыланет, Юмо.

Кондак, 3-шо сем

Таче Ёдыр курым дечат ожно Улшым шочыкта. Лишкыжат мияш лийдымылан мланде курыкпомышто верым пуа; суксо-влак кўтўчў-шамыч дене пырля Юмын моктат, кугу ушан айдеме-шамыч шўдыр почеш мият: курымак улшо Юмо, изи Аза лийын, мемнан верчна шочын.

Айдеме тўс дене шочмыж дене Юмо-Аза Шкенжын курымашлык улмыжым шылтен гынат, кўтўчў-влакат, мудреч-влакат Тудын деке кугу пагалымаш дене лишемынит. Мудреч-шамыч шергакам пўлекым конденит: курымаш Кугыжа улмыжлан – шўртным, чыланыштын Юмыжо улмыжлан – ладыным, Колыдымо улмыжлан – тамле пушан смирным, кудым колышо-влакын капышкышт шўрат. Вет нуно Тудын ончыкылык пўрымашыжым паленыт: кола да кумшо кечын ылыж кынеш. Юмын кап дене толмыж нерген волгыдо уверым шарен, кўтўчў ден мудреч-влак веран-верышкышт каеныт.

Христиан верам шарыше еҥ-влак нерген порын шарналташ гын, эрвел мудреч-влак икымше лийынит, вет нуно тунамсе шояк юмылан кумалше тўняшке ты уверым эн ончыч нангаеныт. Кўтўчў-влакат, шке кўтўштым коден, еҥ-влак коклаш каеныт да Юмын порылыкын кугу тайныж нерген каласкаленыт. Юмо-Аза Христос гоч айдемылан порын илышаш закон шочмым шкеат умыленыт да молыланат умылтареныт, кызыт мартеат умылтарат. Вет Тудын шочмыжо «уло тўнялан утаралтмашын тўналтышыже» лийын.

Юмын пўрымын кугу кўкшытшў ончылно самырык Ава тунам вуйжым савен, Эргыжын ончыкылык подвигше нерген шонен. Азан тайныжым нуно Иосиф обручник дене коктын гына паленыт: Тудо чылажымат нимо уке гыч ыштыше Юмо да тўням Шке эрыкше почеш чонга! Шерге шочшем-влак! Ты кугу пайремын тўналтышыж нерген тыглай гына ида шоно. Юмо-

ВОЛЖСК ДЕН ШЕРНУРЫН ЕПИСКОПШО ФЕОФАНЫН РОШТО САЛАМЛЫМАШЫЖЕ

*Господь дене ушнымаште кугун
пагалыме чыла ача, инок ден инокия,
Юмым йӧратыше мирян, шерге иза-шольо
ден ака-шӱжар-шамыч!*

Господьна Иисус Христос Шочмо пайрем
дене чыладам уло чон дене саламлем, вет
тиде пеш кугу да тӱням утарыше кече!

Юмо дене сӧрасымашым айдеме тукум кужун
вучен. Христос, тидым шукташ манын, айдеме
капым налын да мландымбаке толын. Юмын Эрге
кап дене ок тол гын, айдеме тукум Христос дене
ушымо у илышым ок уж ыле. Айдеме капым
налмыжым умылен керташ неле гынат, тидын гоч
Юмо мемнам йӧратымыжым почын. «Ик Шкет
Эргыже гоч мыланна илышым пуаш манын, Юмо
Тудым тӱняшке колтен» (1 Ин. 4, 9). Сандене,
«Кӧн Юмын Эргыже уло, тудын илышыжат уло; а
кӧн Юмын Эргыже уке, тудын илышыжат уке» (1
Ин. 5, 12). Христос мыланна Шкенжым пӱтынек
пуэн: Шке илышыжым, Ыресеш колымыжым, кум
кече гыч Ылыж кынешмыжым. Тудо курымешлан
мемнан дене пырля. А ме Тудын дене пырля
улына мо? Тидым ме шке эрыкан кумылна дене
ойырен налына! Тудын туныктымыжым шуктен,
кӧргыштына улшо осалым пытараш тыршен,
порым ышташ кумулангына гын, Господь мемнан
шӱмнам Шкенжын эре йӱлышӧ волгыдыж дене
тема.

Юмо-Аза Христос шочмо куаным ме Рошто
святой кечылаште шке лишылна-влак дене
пайлена. Илышыште кӧ да могай ийготан улмынам
ончыде, Господь чыланам поро пашашке ўжеш.
Кӧлан-гынат мемнан энгертымына, поро мутна
кӱлеш, вет южгунам изи польшат айдемын
чонжым тарвата, илышышкыже христиан
ўшаным, ўшанымашым да йӧратымашым пурта.

Украин мландыште илыше да Христос дене
ушнымаште иза-шольо да ака-шӱжар-шамыч
верч таче ме чот кумалына. Икте-весе ваштареш
шогышо родо-тукум калык коклашке тыныслык



пӧртылеш манын ўшанена. Юмо-Аза шочмо
нерген поро увер чоныштым куандарыже, ойган-
влакым лыпландарыже, ойырлышо-шамычым
уэш ушыжо.

Христосын Шочмыжо да У ий дене чыладамат
уло чон дене саламлем, ты волгыдо пайрем
кечылаште ўмбақыда Юмын благословенийжым
ўжам. Чыла поро пашаште да илышыште Чот
чаманыше Юмын поро польшыжо лийже манын
кумалам. Еным чаманыме, ойгыжым умылен
моштымо да йӧратыме кумыл шӱмдам темыже!
Ончычсо чыла порылыкшо верч Господьлан таум
ыштена. Тӱнян Кугыжаже, Утарыше Христос,
чыла ойгым да нелылыкым, ваш улыдымашым
да келшыдымашым сенаш полша, мландымбаке
тынысым конда манын, чот ўшанена!

Христосын Шочмыжо,
2023/2024 ий,
Волжск ола

ГОСПОДЬ ТЕНДАМ СУАПЛЕ ПАШАЛАН ОЙЫРЕН НАЛЫН



ЯЛ ИЛЫШ САЕМЖЕ

Морко район Шордур ялысе Святой апостол-влак Петр ден Павел лумеш черкыште 2023 ий 6 декабрьште икымше гана марла Литургий эртаралтын.

Калык пеш шуко погынен. Изижат, кугужат Пырчесым подылыныт. Юмын литургийым служитлаш Морко черкын настоятельже Леонтий ачалан, Арын черкын настоятельже Николай ачалан, Шенше черкын настоятельже Евгений ачалан Юмо пурен. Лач ты кечын Руш Православный Черке тале полководец, Юмын чот жаплыше Александр Невскийын кечыжым палемден. Шордур черкыштат воин-влаклан молебным эртареныт.

Тиде кечым ял калык чон вургыжын вучен. Пеш чот ямдылалтын улыт. Черке 10 ий чоңалтын. Тунгалтышым 2003 ийыште Леонид Александров пыштен. Тудо тыге манеш: «Юмын пашаже моткоч орыктарыше. Шкежат ынде орам, Юмо мемнам чаманен дыр, сандене шум-чоныш поро шонымашым пыштен да чоңаш полшен. Леонтий батюшка дене мутланенна да тудо мемнан ойнам куанен вашлийын. Тыге ончыч часамлам чоңышна, вара черкым нолтышна».

Тиде пашалан пижаш Юмын Ава таратен. Тыгай шонымаш Волжск район Потьял черкысе Юмын Аван Седмиезерный юмогаж дене ошкылшо Волжск-Морко крестный ход толмо дечын вара лектын. Чаманен да тиде ялым ойырен налын. Черкым чоңаш тунгалме шотышто ял калыкын погынымашыже лийын. Тушко благочинный Александр ача ден Леонтий ача толыныт. Мутланен келшымеке, Василий Александровым председателлан шогалтеныт. Күлешан документым чыла ямдылымеке, негызым



пыштеныт. 2014 ий сентябрьште Леонтий ача тудым святитлен.

Черкым чоңаш пеш шуко ег полшен: молитва дене, окса дене, мастар енге шке пашаж дене. Ялысе 60-70 ияш удырамаш-влакат самырык дечын чот полшен шогеныт. Чоңымо пашам Феликс Эвакимович Семёнов вуйлатен. Чоңаш полшышо-влаклан мланде марте вуйнам савена, изак-шоляк Леонид, Александр, Василий Александровмытлан да нунын ешышлан таум каласена. Пеш кугу тау Леонтий ачалан.

Черкыште лудмо молитва ял илышым саемда манын, ушанен кодына.

Кристина СЕРГЕЕВА



ЧЫН ЛИЙШЕ ИСТОРИЙ

Мый кызыт Йошкар-Олаште илем, а самырыкем годым Донецк кундемыште пашам ыштенам, чўчкидын святой верлашке коштынам.

Икана Великий Анадољ кўртныгорно станций деч икмыняр километр ѳрдыжтѳ верланыше Николо-Васильевский обительыш каяш тарваненам. Станцийыш электричке дене миен шумеке, моло паломник-шамыч дене пырля автобус деке кайышым. Билетым налаш манын, сумкашкем кидем чыкышым, а тушто документ ден оксагалтам аралыме изирак сумкам уке! «Электрикеш монден коденам мо?» – мѳнгеш вокзалыш куржым. Мыйын толмо электричке Изюм олаш кудал шуктен, сандене кассиршым сѳрвалаш тўнгальым: «Составын кугуракшылан йынгыртыза, тек вагон еда эрта, ала мыйын изи сумкам муэш?» Икмыняр жап гыч кассирше мыйым шкеж деке ўжѳ да «Сумкатым муын огытыл» мане. Тунам уло йўкын шортын колтышым. Вокзалыште улшо-влак мыйым чаманен онченыт, южышт кертмышт семын лыпландараш тыршеныт.

Нимом ышташ ѳрмем дене вокзал ончык лектын шогальым. Ваштарешем монастырь гыч пѳртылшѳ группо толеш, эн ончылно ошкылшо ўдырамашын онгыштыжо Николай Чудотворецын юмоҗаже кеча. Шортшо чуриян улмемым ужын, воктенем шогальыч да мо лийме нерген йодыштыч. Сумкам йомдарымом нерген шортын-шортын ойлышым. Иконан ўдырамашет кугу ўшан дене мыланем кўштен каласыш: «Тиде Юмоҗам шупшал да Николай Чудотворец ачанам сѳрвале!» Мый тунам иконом кок кидем дене руалтен кучышым, шупшалын да

шортын, сѳрвалаш тўнгальым! Мом ойленам, кузе кумалынам – тидым нимат ом шарне.

Паломник-влакат шаланен пытышт, а мый уэш вокзалыш пурышым, шкеже тугак шортам. Воктекем ончыч мутланыме кассирше лишеме да каласыш:

– Лыплане, сумкатым муыныт.
– Кушто? Кунам? Кузе? – мыйын йодыш почеш йодыш лектеш. Шкеже ынде йывыртывем дене шортам.

– Вашке Изюм олаш электричке лиеш, тушко кудал. Вокзалыште милиций пунктыш пуро, тушто тыланет чыла умылтарат, – мане ўдырамаш.

Кўштымыж семынак ыштышым. Изюм олесе вокзалыште дежуритлыше милиционер ончыч сумкамын могай улмыжо да кѳргыштыжѳ мо лийме нерген йодышт нале. Вара сумкамым ончыктыш да мане:

– Каласыме чыла документ тыштак, но окса лийын огыл.

– Оксажым мый ыштен налам, эн тўнжѳ – документ-шамыч аралалт кодыныт! – йывыртен ойлем. – А сумкаже кушеч лектын, вет вагонлаште тергеныт да муын огытыл ыле?

– Мыланна тудым изирак капан ош кугыза конден, а шкеже туге вашке ала-кушко йомо, ме умыленат ышна шукто. Мый туддеч йодышт налнем ыле, уремышкат куржын лектым – тудын гай нигушто нигѳ уке ыле, – ѳрынрак вашештыш милиционер.

Тунам мыйын уло капем ырен кайыш. «Тиде вет тыглай ош кугыза огыл, а Николай Чудотворец ачана лийын!» – шонымаш вуйыштем йонгалте. Полшен кертмыш нерген Великий Анадољ вокзалыште юмоҗаг гоч ончычак шижтарен, чонемым кунар-гынат лыпландарен. Мыйже вет шкемым Юмылан чот ўшаныше еглан шотлем, а кунам кўлеш гын, Юмылан ўшанен, святой-шамычым сѳрвалыме олмеш мўгырен шортын веле моштем! Эх, айдемын лушкыдылыкшо тыге почылтеш.

Чылаж верчат Юмылан тау! Шке святойжо-шамыч дене ѳрыктарыше Юмылан эшеат кугу тау!

Т. ЛУКИНА

ЕВАНГЕЛИЙ ЛУДМО ПОЛШЕН

Юмылан ўшаныше ик ўдырамаш мыланем тыгай историйым каласкален.

Тиде кодшо курымын 90-ше ийлаштыже лийын. Тунам пелашемлан операцийым ыштеныт, но илен лекмыж шотышто врач-шамыч ўшандарен огытыл. «Шүдө процент гыч ик процентлан веле гарантийым пуэн кертына», – маныныт нуно. Пелашемым чот йӱратенам, сандене больнице коридор мучко шортын коштынам. «Кузе-гынат полшен керташ лийже» манын шоненам. Тунам мыйым Юмылан ўшанышылан шотлаш ок лий ыле гынат, мыланем эмлымвер деч тораште огыл верланыше храмыш каяш да шонго батюшка деч ойым йодаш темленыт.

Ӧрын-ӧрынак черкыш кайышым, батюшкалан шке ойгемым каласкалышым. Тудо мыйым тӱткын колышто да каласыш: «Черле мариет пелен шич да тудлан Евангелий ден Псалтирьым луд. Тыйын пашат – кумалаш да Святой Возымашым лудаш, а тудлан умбакыже илаш пӱралтын але уке, тидым Юмо веле пала».

Храм гыч мый лыпланыше лектынам. Библийым налынам, а шкеже шонем: «А кӧ мыйым реанимацийышке пурта?» Отделений вуйлатыше деке мутланаш кайышым, шонго батюшка деч могай пашалан благословений налмем нерген каласышым. Мылам тудо ик мутымат тореш ыш каласе, реанимацийыш пуртыш. Тиде тӱнгалтыш веле лийын, мый тушто Святой Возымашым лудынам, пелашемлан чыла процедурым эрташ кум тылзе полшенам. Парем лекмекеже, марием эше лу ийым илен!

– «Тыште улмем кузе тынар кужун чытеда» манын йодаш тунам мый лудынам. Тыге йодам гын, реанимаций гыч ала поктен колтат шоненам. Мариемым эмлымвер гыч выписатлыме годым веле тидын нерген йодаш тоштынам. Тунам

Кумдан палыме руш писатель Федор Иванович Достоевский катырге гыч пӱртылмыж деч вара тыге ойлен: «Мый катыргыште лиймем дене шкемым сайракын да Юмым пален налым. Мый ынде пентгыдын каласен кертам: «Айдемылан илышыштыже мыняр пиал кӱлеш, тек тынар кугытанак ойго пуалтеш. Уке гын тудо пиалан улмыжым нигунамат огеш умыло».

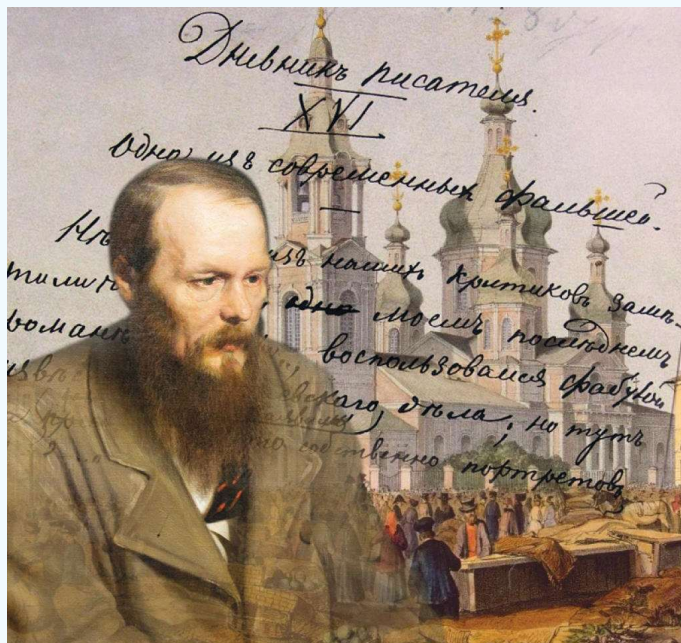
Мутлан, кудло ий – сай ийгот, но тидын нерген тый шымле ияш лиймекет гына пален налат. Чылажымат тагастарыме дене умылет. Сандене илышна, мемнан илыме саманна уда манын, нигунам ойлыман огыл. Кунам ме шортын, ӧпкелен, вуйшийын ситарен, йӧршеш вес условийыш чынак логалына, тунам гына шинчана почылтеш: але мартеже ме могай сайын иленна улмаш. Святой-влак кокла гыч ала-кудыжо тыге каласен: «Илышетым суапландаре, тунам тудо чынак суапландарыме лиеш. Илышетым карге, тудо чынак каргыме лиеш. Чыла умылымашыжат шкенан кӧргыштына». Сандене, эн тӱнжӧ – кажнынан кӧргӧ рӱдӧ лийшаш да илышнам



мылам тыге вашештышт:

– А те шкеат ужында вет, кум тылзе жапыште мемнан реанимацийыште ик егат ыш коло, а вет тиде тыглай вер огыл! Ме тиде феномен нерген эше шукертак тогдаenna, сандене тендам тышке пуртенна!

Священник Александр ДЬЯЧЕНКО



шижын, умылен моштышаш улына.

Архимандрит МЕЛХИСЕДЕК (АРТЮХИН)



ЯНДАР ШҮМ ШИНЧАМ ПОЧЕШ

Вич ияш улмем годым йӱратыме ковам койшыш. Тудын уке лиймыжлан чот ойгыренам. Мылам тыге чучын, пуйто ковам дене пырля колоткашке йомак тӱням пыштен нангайышт. Вет илымыж годым чал вуян ковам мыланна, изи йоча-шамычлан, тӱрлӱ онгайым каласкален. Ойлен пытара, кидшым вуйышкем пышта да «Тиде тыгаяк чын, кузе мый тыйым ужам, а тый мыйым ужат» манеш ыле.

Тудын йомаклаж гыч мый тидым гына шарнен кодынам, ынде тыланда каласкалем.

Рошто водын чылан черкыш кайышт, пӱртекш ковам ден коктын гына кодна. Шонем, ковамже пеш шонго, а мыйже пеш изи лийынна, сандене мемнам черкыш нангаен огытыл. Тидлан верч когыньнанат кумылна пеш волен, вет ме сылне деч сылне Рошто пайрем мурым колын огына керт да святой тулым огына уж.

Коктын диваныш пурен шична да ковам молгунамсе семынак йомакшым ойлаш тӱнгале.

– Икана пич йӱдым ик ег тулым кычал каен. Ик пӱрт гыч вес пӱрт деке коштын, окнакышт перкален. «Поро лийза, полшыза мылам, – сӱрвален тудо. – Тулым ылыжташ шокшо тулшолдам пуыза. Кызыт гына шочшо Азам да Тудын аважым ырыктынем». Пич йӱд лиймылан кӱра чылан малыныт, садлан нигӱ вашештен огыл.

Тиде егет умбакырак да умбакырак каен. Трук шинчажлан мӱндырнӱ тул волгыдо койылалтен. Лишеммыж семын тудо тулото йӱлымым умылен. Тулото йыр ош шорык кӱтӱ мален, нуным шонго кӱтӱчӱ оролен. Шорык-шамыч деке лишемше йол йӱкым колын, кӱтӱчын воктеныже малыше кум кугу пий тӱршталтен кыненыл да толшо егым опташ тӱнгалын. Но опыто йӱк йӱд тымыкым пудыртен огыл. Пий-влак, пуныштым овартен, пӱйыштым шырен, тудын умбак кержалтыныт: иктыже йолжым, весыже кидшым руалтен, кумшыжо шӱйышкыжӱ тӱрштен, но нигудыжат пурлын кертын огыл.

Толшо ег тулвуйым пеш налнеже улмаш, но тулото деке корным шорык кӱтӱ петырен. Нуно пеш чак киеныт, сандене пӱрӱен тулото деке шорык-шамыч умбач ошкылын. Тыгодым ик шорыкат эсогыл верже гыч тарванен огыл. Шонго кӱтӱчӱ (а тудыжо пеш осал, чанга улмаш), тидым ужын, ег умбак уло вийже дене кугу тояжым кудалтен, но тоя айдемым тӱкен огыл, ӱрдыжкӱ миен возын. «Йолташ, полшо мылам, тулетым пу. Кызыт гына шочшо Азам да Тудын аважым ырыктынем»,

– сӱрвален лишемын толшо ег. Чанга кӱтӱчет ончык «Ом пу» манын руал пелештынеже улмаш, но палыдыме егын чыла чаракым куштылгын эртымыжым шарналтен, тореш лийын огыл: «Мыняре шонет, тунаре нал». Шкеже йӱрен шушо тулшол ораш ончен куанен шоналтен: «Садак нангаен ок керт, пышташ верже уке». Но толшо ег тулшол ораш лап лийынат, чара кидше дене ик урыным налын, плащ кӱсенышкыже кудалтен. Тыгодым кидшат когарген огыл, плащыжат левен огыл, тудо пуйто тулшолым огыл, а пӱкшым але олмам кӱсенышкыже пыштен.

Тыгай ӱрыктарыше сӱретым илыме курымыштыжо нигунам ужын огылат, шонго кӱтӱчӱ ты ег почеш ошкылын. Палыдыме егын илыме верышкыже миен шумек, тудо эшеат чот ӱрын: тиде курыкпомыш лийын. Кӱ пырдыжлан кӱра кӱргыштӱ пеш йӱштӱ улмаш. Кӱтӱчӱ чот чанга лийын гынат, тыгай йӱштыштӱ шочын вочшо Аза кылмен кертеш манын чаманен, котомкаж гыч шорык коваштым луктын, авалан шуялтен. Тудыжо Азажым шокшо коваштыш пӱтыралын.

Кӱтӱчӱ тыгай поро кумылым ончыктен гына шуктен – шинчажлан йомак почылтын. Курыкпомышышто ший шулдыран, ош вургеман суксо-влак чоҥештылыныт. Кажныже кидыштыже арфым кучен да сылне-сылне мурым шоктен мурын, кызыт гына шочшо Тӱням Утарышым чапландарен.

Суксо-влак моткоч шукын лийыныт, нуно курыкыштат шинченыт, каваштат чоҥештылыныт. Чыла вере муро йонген, чыланат куанен юарленыт. Пычкемыш йӱд йыли-юли тул дене волгалтын. Тидым чыла кӱтӱчӱ шке шинчаж дене ужын, шке пылышыж дене колын! Шинчаже, пылышыже почылтмылан да тыгай чудым ончыктымыжлан тудо, сукалтен шинчын, Юмылан тауштен.

Каласкален пытарымек, ковам келгын шӱлалтыш:

– Кӱтӱчын ужмыжым меат ужын кертына ыле. Вет кажне Рошто йӱдым суксо-шамыч вуй умбалнына чоҥештылыт, Христос Азам чапландарен мурат. Но тыгай сӱретым сулышо еглан гына ончыктат. Шотыш нал: тиде тыгаяк чын, кузе мый тыйым ужам, а тый мыйым ужат. Рошто йӱдымсӱ моторлыкым сорта тулат, чевер кечат, тичмаш тылзат волгалтарен ончыктен огыт керт. Тыгай кугу куанлан яндар шӱм гына шинчам почеш.

Сельма ЛАГЕРЛЕФ, писатель



Кремльысе Чудово хорын поро регентшын Кешыштыже 1859 ий 17/30 мартыште Москон ончыкылык старецше, святой праведный Алексей Мечёв шочын.

Ачажын, Алексей Ивановичын, илышыже Москон да Коломнын митрополитше Филарет (Дроздов) дене чак кылдалтын улмаш. Пашаже тыге лийын: икана теле йүштö годым изи рвезе ала-могай амал дене тўжвалне мален колтен. Святитель Филарет лўдыкшö нерген шўлышыжö дене шижын да кычалаш лектын, кылмен колымо деч утарен. Ты рвезым Юмо ончыктен манын, митрополит умбакыжат тудын ешыжлан полшен.

Алексий Иванович кушкын шуын, ешангын. Ончыкыжым святой лийшаш эргыже шочшаш годым ватыже пеш орланен, азам кужу жап ыштен кертын огыл. Ойган пöръенг Юмын енге Алексейын кечыже кечын Алексеевский монастырьыш кумалаш каен. Тушто пайрем лўмеш службым лач святитель Филарет служитлен. Литургий деч вара нуно пырля кумалыныт, да митрополит каласен: «Эргыч сайын шочеш, тачысе святой лўмеш Алексей манын лўмдö».

Алексий пеш шыма да пушкыдо кумылан кушкын, чылаштым лыпландараш тыршен. Шке ешыштат тудо сай примерым ужын. Аважын шўжарже тулыкеш кодынат, шке декышт илаш пуртенит. Тыштат кум йоча, тудынат кум йоча, а пöрт изи, сандене шöлдыравалым ыштенит. Шыгыр лийын гынат, ваш келшен иленит. Алексей ончыч Заиконоспасский училищым, а 1880 ийыште Москосо духовный семинарийым тунем пытарен. Умбакеже университетыште врачлан тунемаш шонен, но аваже манын: «Тый пеш изи капан улат, сандене тыланет доктор огыл, а священник лияш кўлеш». Тидлан кумылжо волен гынат, аважын мутшым колыштын, а вара ўмыржö мучко таум ыштен.

Самырык Алексейым Пречистенке кундемесе

ЮМО ДЕКЕ КУСНЫМЫЖЛАН – ШЎДÖ ИЙ

Знаменский черкыш псаломщиклан шогалтеныт. Настоятельже Георгий ача пеш шыде да кычалтылше лийын гынат, Алексей вуеш налын огыл, чыла чытен. Ятыр жап эртымек, батюшкан колымекеже, тудым ужаташ толын да порын ойлен: «Мемнан вет кок осал тушманна уло: «окаяшке» (сатана) да «яшке» (шкеш йöратымаш). А тыгай ег-шамыч мемнан лужкыдылыкнам да тушманнам пытараш полшат».

Коло вич ияш Алексей Мечёв псаломщик Петр Молчановын 18 ияш Анна ўдыржым марлан налын, пелашыжым чот йöратен. Нунын вич йочашт шочын: кум ўдыр да кок эрге, но ик эргышт изиак колен. Ешангше Алексейым диаконлан шогалтеныт. 1893 ий 19 мартыште священник саныш кид пыштыме йўлам эртен. Тудым Кленник кундемесе Маросейка уремыште верланыше Николай Чудотворец лўмеш изи черкыш служитлаш колтеныт. Черкыш калык шагал коштын. Изи черкылаште тунам арнялан кок-кум гана веле служитленыт, сулык касараш да Пырчес подылаш ийлан ик гана Кугу Пўтö годым веле ямдылалтыныт. Алексей ача кажне кечын служитлен, ег-шамычым чўчкыдын Пырчес подылаш ўжын, тыге ыштымын кугу пайдаж нерген умылтарен.

Ешыж дене пычкемыш тошто пöртыштö илен. Йўштö да вўдыжгö пачерыште илымыштлан кöра пелашыже Анна Петровна чўчкыдын черланен да 36 ияш колен. Алексей ача чот ойгырен. Тидын нерген Москваш толшо святой праведный Иоанн Кронштадтскийлан каласеныт да тудым Алексей ача деке конденит. «Те мыйын ойгем пайлаш толында?» – йодын Алексей ача. «Ойгетым огыл, а куаным пайлаш толынам, – каласен Иоанн ача. – Иывырте, тый декет Господь толын! Тый кызыт илаш гына тўнгалат. Шке лукет гыч ег-шамыч дек лек, калыкын ойгыжым ужын мошто да шке ўмбакет нал. Кызыт тый ойгетым эн кугулан шотлет, калыкын орлыкшым ужат гын, тыланет шке ойгетым сенгаш куштылгырак лиеш».

Нуно пырля кумалыныт, да Алексей ачан кумылжо вашталтын. Ынде тудо шкенжым пашалан пуэн: кажне енгым йöратен вашлийын, чама-нен колыштын, йöратен полшен, ўмбакешт уто нумалтышым оптен огыл, кертмышт наре пашам пуэн. «Утаралтмаш корно Юмым да лишылым йöратымаш гыч шога. Чылаштлан кече гай лийза», – ойлен тудо. Батюшкан порылыкшо нерген шомак Моско мучко шарлен. Тургыжландарыше йодышышт дене тудеке ала-кöат: профессор, врач, инженер, сўретче, артист – коштыныт.

Алексий ача осал корныш логалше-влакымат монден огыл: уда паша дене чапланыше Хитров пазарыш коштын. Вурсен да шылтален огыл, тўрлö пример дене умылтарен, порырак лияш да чын илаш ўжын. Енгын нужналыкшым ужын гын, полшыде кодын огыл. Рошто деч ончыч черле ўдырамаш дек Пырчес подылаш миен, шужен шинчыше шочшыжо-влакым ужын, уло оксажым пуэн коден. Мöнгыжö толын, а тушто пайремлан нимо уке. Но вучыдымын ик ег толын пурен да,

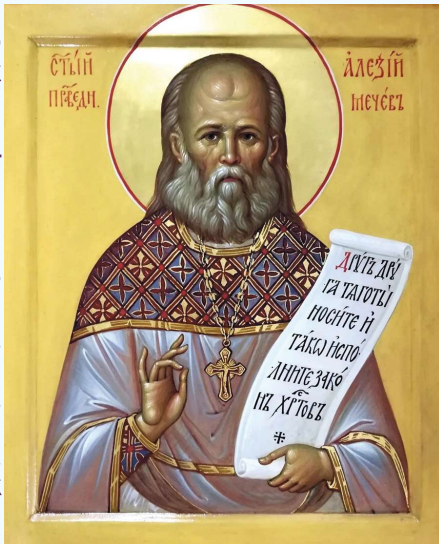
лишыл еңже-влак верч кумалже манын, Алексей «агап» маныныт. Икте-весе коклаште духовный ачалан оксам пуэн коден.

Батюшка дене кылдалтше ятыр историй аралалтын. Ик ўдырамашын марийже I Тўнямбал сарыште йомын, увер индеш ий лийын огылат, тудым ик пўрѣн марлан налнеже улмаш. Мом ышташ ۆрын, ўдырамаш Алексей ача деке ой йодаш толын. Батюшка тура ойлен огыл, вес ег дене лийше семын каласкален: «Тыйын семынак ик ўдырамаш толын ыле, мый благословленийым пуэн омыл гынат, тудо марлан лектын, а венчаялтмышт деч вара индеш кече гыч марийже пўртылын. Ынде кок марийже уло, а кудыж дене илышашым ок пале!» Тудын денат тыге лийын кертеш манын, ўдырамаш лўдын да марлан лектын огыл. Лишыл жапыште марийже чынак толын лектын.

Алексий ача колышо-шамыч верч панихидыште кумалаш шўден: «Кызыт те нунын верч кумалыда, а кунам шкеже Юмо ончыко шогалыда, нуно тендан верч кидыштым шуен сўрвалаш тўналыт, да те утаралтыда». Изи ийготан шочшыштым коден каен, тора верыш кумалаш коштшо-влакым шылтален, йоча ўмбак ончыктен ойлен: «Теве тылат Киев, теве тылат Иерусалим». Храмын ўлыл пачашыштыже церковно-приходской школым почын, тулык да йорло-влаклан приютым ыштен, тўрлў пашалан тунуктен. Ўдырамаш гимназийыште Юмын Закон предметым 13 ий вўден.

Духовный шочшыжо Мария Николаевна Соколовам (вараже монахиня Иулианиям) ожнысо руш йўн дене иконым возаш суапландарен. Юмын Аван чудотворный Феодоровский иконыжо нунын храмыштын тўн святыныже лийын. Тудын ончылно эре молебеным служитлен, а 1917 ийысе лўдыкшў событий деч ончыч службо годым Юмын Аван шинчавўдшў йогымым ужыныт. Батюшка ۆрмыж дене умбакыже служитлен кертын огыл, вес священниклан мучашлаш логалын. Граждан сар годсо шужен ийлаште шукын Украиныш каяш шоненыт. Господь пророк Иеремий гоч иудей-влаклан мом каласен, тидым нунылан Алексей ача уештарен: «Вавилонысо кул илыш гыч Египетыш ида курж, тушто чылаштым колымаш вуча, а тышан кодшо-влакым Юмо чамана да утара».

Кремльым петырымек, Чудов монастырьын ятыр прихожан ден мурызыжо Алексей ачан храмышкыже кошташ тўналыныт. 1919 ийыште священник саныш шогалтыме Сергей эргыже Юмылан служитлыме радамым тунемме курсым почын, ачажлан лекций ден мутланымашым эртараш полшен. Батюшка самырык-влаклан чўчкыдын ойлен: «Тўнйалан мемнан тергымына, посна шонымашна да судитлымына огыт кўл. Йўратымаш ок сите, тидлан кўра тўня пыта». Нуно шуматкече кастане кумалаш тўналыныт, вара Литургийым служитленыт, тиддеч вара ик пўлемеш ўстелым погеныт, тўрлў духовный темым тарватеныт, псаломым лудыныт, тидым



«агап» маныныт. Икте-весе коклаште духовный кыл лийже манын, койыш-шоктыш дене келшен толшо-влаклан батюшка ваш полшаш, пырля кумалаш суапландарен.

Алексий ачан тўн эгертышыже оптинысе старец иеросхимонах Анатолий (Потапов) ден скитона-чальник игумен Феодосий (Поморцев) лийыныт. А нуныжо кугу олаште чарныде кумал илыше старецын пенгыдылыкшылан ۆрын куаненыт. Архимандрит Арсений (Жадановский) батюшкам чот пагален. Хиротоний годым Святейший Патриарх Тихон тудын ойжым эре шотыш налын. Совет власть жапыште батюшкам ОГПУ пашаен кок гана ўжыктен, лўдыктылын, калык дене вашляш чарен. Кокымшо ганаже кужун кучен огыл, черле улмыжым, шўлен кертдымыжым ужын, вашке колтен.

1923 ий май мучаште Алексей ача шке храмыштыже пытартыш Литургийым служитлен да Моско воктенысе Верея олаш каен. Кугарнян кастане, 9/22 июнышто, тудо вакшышышкыже возын да куштылгын колен. Литургийым да отпеванийым Данилов монастырьын настоятельже архиепископ Феодор (Поздеевский) эртарен. Тиде порылык нерген йодын, Алексей ача тудлан ончычак серышыште возен улмаш. Батюшкан йодмыжым Юмо колын – владыка Феодорым кок кече ончыч тюрьма гыч луктыныт. Пытартыш корныш ужаташ Святейший Патриарх Тихон толын, тудат эрыкыш тиде кечылаште гына лектын улмаш. Калык тудым йвыртен вашлийын. Батюшка эше ончычак каласен: «Мый колем гын, тыланда кугу куан лиеш».

Чыла апостол кокла гыч Иоанн Богословын гына тынысын колымыж нерген тыге ойленыт: «Тудын христиан йўратымашыже пеш кугу лийын да поктылшо-шамычын осаллыкыштым сенен, йўратымашыш савырен». Алексей ачанат йўратымашыже кугу лийын, кажне ег шонен: «Тудо мыйым эн чот йўрата». Маросейкысе храм воктек тўрлў приходла гыч калык вўдйогын семын толын. Алексей ачам Лазаревский шўгарлаш кугече муро дене ужатеныт, варажат туддеке илыше ег деке коштмо семын мутланаш коштыныт. Лу ий гыч ты шўгарлам петыреныт. Алексей ача ден пелашыжын капыштым «Немецкий» манме шўгарыш кусареныт. Кугу ыресан памятникешыже апостол Павелын мутшым возеныт: «Икте-весыдан нелылыкым нумалза, тыге те Христосын законжым шуктеда».

2000 ийысе Архиерей Соборышто протоиерей Алексей Мечёв ден тудын эргыжым, священномученик Сергейым, святой ликыш пуртеныт. Ик ий гыч батюшкан мощыжым луктыныт. Кызыт капше ончыч служитлыме храмыштыже аралалтеш. Пагален шарныме кечыже – 22 июнь, Юмо деке куснымыжлан тений шўдў ий темын.

К. Островскийын «Жития святых» книгаже почеш

ТУНЫКТЕН КАЛАСЫМЕ ОЙ

Илалше туныктышо йүштö тельм тунемшыже-влакым тувырмелын уремыш луктын да ончланже шогалаш кўштен. Вич минут эртен, вара эше визыт... Туныктышо шып шоген. Тунемше-влак кылмаш тўналыныт, вачыштым туртыктеныт, изиш ыраш манын, тёрштылаш төченыт, а туныктышышт тугак шып шоген.

Ик жап гыч нуно йөршеш кылмен пытеныт, чытырымышт дене пўй шолткыктымышт шоктен. Тунам гына илалше туныктышо ойлаш тўналын:

– Йүштö мо, ўдыр-рвезе-влак? Те шкет-шкет шогеда, сандене чот кылмышда. Икте-веседа деке пызнеда гын, тынаре огыда кылме ыле. Вашла лишкырак лийза. Шижыда, кузе воктенысе шогышо йолташда деч шокшо толеш? Христиан йоратымашынат тўнжö – икте-весеылан шокшым пуымаште.



Чон моторлыкым ужында? Кушто гын?
Сату семын ала ужалат?
Лач тыгайым – ончалтыш гай куштылгым.
Нелыжлан – күсен тич шкемынат.

Ончалат да, куэ лышташ шулдыр гай:
Мо тудлан кечыжат, мардежшат.
Лупшалтеш гынат, йўрыштö кумылжо,
Чевуртен ырыкта шыжымат.

Эх, айдеме, чонет лийже пушкыдо,
Кўэмалтше сереш мо шочеш?
Тыгакат вет палет: поро мутышто
Шкендынат кумылет поремеш.

Виктория МАТВЕЕВА,
Морко район

Рывыж шоншылан парикмахерскийыш каяш темлен.

– Тыйын семын иман кызыт нигö огеш кошт. Тений «черепaxe» прическо модыш пурен!

Шоншо, рывыжын мутшым колыштын, олашке каяш тарванен. Рывыж ден шоншын мутланымыштым тумна колын шуктен улмаш. Шоншым поктен шуын да чонештышыжлак кўшыч кычкыралын:

– Иметым тўредыктымекет, парикмахерым йод, тек вигак кияр вўдым йыгалта!

– Молан? – öрын шоншо.

– Рывыжлан тыйым кочкын колташыже тутлырак лийже! Але марте кочкын кертын огыл, имет-влак шуркаленыт!

Тунам гына шоншо умылен: чыла ой-кагашлан, адакше чылалан, кө кагашым пуа, ўшанаш огеш лий.



«ШЎМ-ЧОН ИЗОЛЫК» МАРИЙ ПРАВОСЛАВНЫЙ ЖУРНАЛ
Учредитель: "Руш Православный Черкын Йошкар-Оласе да Марий Элысе епархийже (Московский Патриархат)" религиозный организаций.

Журнал зарегистрирован Управлением Федеральной службы по надзору в сфере связи, информационных технологий и массовых коммуникаций по Республике Марий Эл, свидетельство о регистрации ПИ № ТУ 12-0164 от 12 декабря 2013 года.

Тираж: 1500 экз. Формат - А-4-12. Заказ № 2480

Журнал лекме жап - 29.12.2023 ий.

0+ - знак информационной продукции согласно ФЗ от 29.12.2010 г. №436-ФЗ.

Журналым редакцийыште погымо да верстатлыме, «ООО ИПФ «СТРИНГ» 424007, Россия, Республика Марий Эл, г. Йошкар-Ола, ул. Строителей, 95, помещение 12-12А корпус 101А».

Редакцийын да издательын адресышт: 424000, Йошкар-Ола, Вознесенский урем, 81, 224-ше пöлем.
Тел.: (88362) 45-39-54.

E-mail: marlagazet@mail.ru

Тўн редактор: Н.В. Чузаев (протоиерей).

Редакционный совет: И.А. Сапаев, Д.В. Смирнов, А.Н. Таныгина, А.П. Чемякова, А.В. Эманова.

Компьютер дене келыштарыше: Д.В. Смирнов.

Ак - кутырен келшыме почеш. Авторын да редакцийын шонымашышт тўрлö лийын кертыт. Серыш-влак мөнгеш огыт колталт.

**РЕДАКЦИЙ ЙОДЕШ: ЖУРНАЛЫМ ШАЛА
КЫШКЫЛТАШ ОГЫЛ. ЛУДЫНАТ - ВЕСЫЛАН ПУ!**

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВС
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31	1	2	3	4

🟡 - пища с растит. маслом
 🟠 - пища без растительного масла
 🟢 - разрешение на рыбу
 🟣 - скоромная пища без мяса
 🟤 - разрешение на икру

🟡 - разрешение на вино
 🟠 - воздержание от пищи
 🟢 - сплошные седмицы
 🟣 - постные дни
 🟤 - особое поминовение усопших

1 – Орланыше Вонифатий ден преподобный Илия Муромецын кечышт.

2 – Чын илыше святой Иоанн Кронштадтскийын кечыже.

3 – Москон да уло Российын святительже Петрын, чудым ыштышын, кечыже.

4 – Чот орланыше Анастасия Узорешительница кечыже.

7 – **Господь Юмо да Утарыше Иисус Христосын Шочмо кечыже.**

ЯНВАРЬ. ЧЕРКЕ ПАЙРЕМ

8 – Юмым Шочыктышо Эн Святой Аван погынжо.

Чын илыше Иосиф Обручник ден Давид кугыжан да апостол Иаковин, Господьын изажын, кечышт.

Марий кундемысе священно-мученик Леонид Антощенко епископын кечыже.

11 – Вифлеемыште орландарен пуштво йоча-влакын кечышт.

12 – Москон митрополитше святитель Макарийын кечыже.

13 – Преподобный Паисий Святогорецын да Марий кундемысе священномученик Михаил Березинын кечышт.

14 – **Господьлан пүчмө йўлам шуктымo кече.**

Святитель Василий Великийын кечыже.

15 – Преподобный Серафим Саровскийын, чудым ыштышын, кечыже.

19 – **Иисус Христосын Тынеш пурымo да Юмо Кончымо кече.**

20 – Господь ончыч Толшо да Тудым Тынеш пуртышо святой пророк Иоаннын погынжо.

22 – Москон да уло Российын митрополитше свт. Филиппын, чудым ыштышын, кечыже.

23 – Святитель Феофан Затворникын кечыже.

24 – Преподобный Феодосий Великийын кечыже.

25 – Святой орланыше Татианан кечыже.

27 – Апостол-влак дене тюр улшо да Грузийым волгалтарыше Нинан кечыже.

30 – Преподобный Антоний Великийын кечыже.

ӨРЫКТАРЫШЕ ЧУДО

Ик ўдырамаш кажне кечын кок кугу лепошкам кўштын. Иктыжым шке ешыжлан пукшен, а весыжым капка ончыч эртен кайыше енлан ямдылен пыштен, тудым кечкўат налын кертын. Киндым луктын пыштымыж годым ўдырамаш ўрдыжкў кайыше эргыж верч чон корштен кумалын, шужен коштымж годым тудымат пукшышт манын, Юмым сўрвален. Эргыж деч ятыр жап нимогай уверат лийын огыл, сандене аван чонжо пеш вургыжын.

Ала-могай пўгыр шонгыен кажне кечын лепошкам налын каяш тўнгалын, тауштымo олмеш эре иктымак семынже рўден:

– Енлан осалым ыштеда гын, тудо тендан денак кодеш, а порым ыштеда – пўртыл толеш!

Кече еда эре иктымак колыштын, ўдырамашын шерже темын, шыдыжат лекташ тўнгалын.

– Тиде пўгыр кугыза мом тыге туштен коштеш? Тудо мыланна ала иктаж осалым ыштынеже? Кузе туддеч углаш гын? – ўрын шонкален озавате.

Икана тудо уремыш лукшаш лепошкашке аярым ешарен, но окна ончыко пыштымыж годым чонжылан пеш йўсын чучын колтен. Аяран лепошкам руалтен, пўртышкыжў куржын пурен, конга тулыш кудалтен, шкеже весым кўштын да луктын пыштен. Пўгыр кугыза молгунамсе семынак киндым налын каен да ончычсо гаяк каласен коден:

– Енлан осалым ыштеда гын, тудо тендан денак кодеш, а порым ыштеда – пўртыл толеш!

Тудо кастене ала-кў окнаш тўкалтен. Ўдырамаш омсам почын да шке эргыжым ужын. Тудым вигак палашат лийын огыл: шўкшў вургеман, кангешт пытыше, чот шужышо!

– Авай, таче мыйын мўнгў толын шумем –



тиде ўрыктарыше чудо! Шужымем дене мый корнышто ушым йомдарен йўрлынам ыле. Йўра эше, пиалешем, ала-могай пўгыр шонгыен миен лектын, мыланем вўдым да тичмаш лепошкам пуэн. Тиде кинде таче мыйым шужен колымаш деч утарен! – каласен рвезе.

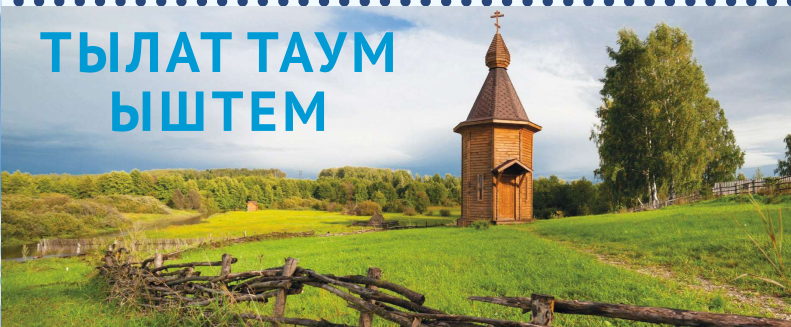
Тыгай шомакым колмеке, ава ошем каен, пуренгаяш огыл манын, капка менгым кучен шогалын. Тунам тудо пўгыр кочан туштен ойлымыжым раш умылен, да вуйушыштыжо лўдыкшў шонымаш волгенче гай волгалт каен:

– Эрдене аяран лепошкам конга тулыш ом кудалте гын, эргымым нигунам ом уж ыле!

КУАНЕН ЧИЯЛТЕНА



ТЫЛАТ ТАУМ ЫШТЕМ



Палет мо, Юмо, чот поян улам мый:

Ужам ош кечым, волгыдо кавам,
Ужам лышташым, кече ден саргайышым
Да шудышырчык шылмым шудышко ужам.

Мый кайык мурымым колам, лышташын велмым...
Ложгенак йӱршӱ йӱрым йӱратен ончем.
Ончем, кузе Тый койдымо кидет ден
У эрым сылным сӱретлет моштен.

Мылам тунаре ок кӱл ший да шӱртнӱ,
Шып тымыкыште ончыланет сукалтем:
«Поян улам,.. моткоч поян улам мый...
Чылажланат, Юем, Тылат таум ыштем».

Ольга ДРОЖЖИНА,
Анфиса ЭМАНОВА марланген



ЮМЫЛАН ПӖЛЕК

(Палыдыме автор семын)

Ик еш кастене чумырген,
Вӱден мутланымашым, чон гыч луктын,
Кӧ мом кертеш гын пӧлеклен
Иисуслан, трук толеш гын Тудо, лектын.
Ача ойла: «Чыла ыштем,
Тудо сулен йӱратымашым,
Диванымше шынден, ярналше йолжым
Мушкам ыле мый шке шинчавӱд ден!»
«А мый гын чапле простыным шарен,
Пыштем ыле малаш эн пушкыдо тӱшакыш,
А ончышо ӱстелтӱрыш шынден,
Пукшем, йӱктем!» – ава тыге каласыш.
Лач изи эргышт шып гына шинча,
Окна гычын пычкемышыш ончен.
«Иисус толеш гын, эргым, – пелешта ача, –
Тудлан тый мом кертат гын пӧлеклен?»
Йоча ача-авалан мане:
«Пӧлеклан уло мыйын Христослан
Йӱратыме, чонемлан лишыл модыш имне.
Кугунак воштыл колтыш еш ты вашмутлан.
Кужу жап воштылыш, но трук
Капка йӱк шоктыш. Воштылмо шыпланыш,
Оза вашталте, колтыш ӱрын-лӱдын.
Пурен шогале ег: лавыран пеш вургемжат,
Пондашше кушкын, йолчиемжат рожын,
Товангын ӱп, а шкеже пӱгырген шога.
«Мо тыланда кӱлеш?» – изишак йыгыжгалын,
Пурышо пӧрӱен дечын сырен йодо ача.
«Левашешда мален лекташ лиеш мо?» –
Пелештыш ӱрмалгенрак корныен.
«Уке, уке, ме палыдымым она пурто!» –
Ава руал вашештыш тыманмеш.
«Изишак шого Тый, чӱчӱ, – йоча йӱк шоктыш. –
Мый сӱренам шке модышемем Юмылан,
Чӱчӱ, нал тудым кеч», – да имныжым
шуялтыш.
«Пӧлек шотеш», – йышт шыргыжале рвезе
уналан.
Кугу капка почешыже петырналте,
Еш шып шинча, ок шокто ик йӱкат,
Ача-ава шинчаштым эргышт ваке
Огыт тошт нӱлталаш, уке ойлаш мутат.
Ме ылышыште шуко сӱрымашым
Йӱратена ойлаш ӱшандарен,
А жап шумек, лач Йӱратымашна
Ала-кушко йомеш. Пыта шулен...

Лидия АЛПАЕВА,
Юлсер кундем